gemaakt.

Cehave Landbouwbelang beproefde het voer eerst op het eigen proefbedrijf Laverdonk in Heeswijk-Dinther, op het praktijkcentrum Sterksel en daarna op een twintigtal praktijkbedrijven. „Daar hadden we alle typen bedrijven voor uitgezocht", zegt Henk Tiellemans, technisch specialist varkens bij het veevoerbedrijf. Bedrijven waar de omstandigheden verschillend waren op het gebied van ras, gezondheidssituatie en bedrijfsomstandigheden. „We wilden een compleet beeld hebben van het effect van het voer op het resultaat en de gezondheid."

BIJNA GESLOTEN BEDRIJF

Frank van der Poel heeft een bedrijf met 300 zeugen en 3000 vleesvarkens. Een bijna gesloten bedrijf, omschrijft hij. Een deel van de biggen wordt afgemest op andere bedrijven en een deel gaat naar een eigen varkensbedrijf in Duitsland. Alle vleesvarkens, ook die in Brabant, worden afgezet naar een slachterij in Duitsland.

Dat Van der Poel met Cehave Landbouwbelang in zee ging had in de eerste plaats te maken met wat hij noemt „de goede prijskwaliteitverhouding van de voercoöperatie." En daar kijkt de Brabantse varkensboer altijd kritisch naar.

Overigens voert hij op zijn Duitse bedrijf wordt geen Air Line. In Duitsland mag geen voer worden gebruikt waaraan dierlijk vet is toegevoegd. Dat is nog steeds de nasleep van de BSE-affaire, vertelt Tiellemans. In Nederland mag dierlijk vet worden toegevoegd, dierlijk eiwit niet.

Dierenarts Roel de Groot van dierenartsenpraktijk Boxmeer neemt bloedmonsters op het bedrijf, om de effecten van Air Line op de gezondheidstoestand van de dieren te meten. „Als de varkens 900 gram en nog wat meer per dag groeien, moeten ze wel gezond zijn", stelt de varkenshouder. Daar is de dierenarts het mee eens.

Varkenshouder Frank van der Poel (rechts) en voerspecialist Henk Tiellemans beoordelen in de varkensstal de resultaten van het nieuwe Air Line-voer van Cehave Landbouwbelang.

Foto: Nieuwe Oogst

Toch claimt Cehave Landbouwbelang op dit moment geen gezondheidseffecten, zegt Tiellemans. „Daarvoor moeten we meer onderzoek doen." Air Line wordt nu op veertig tot vijftig bedrijven gebruikt, schat hij.

Dierenarts De Groot constateerde op het bedrijf van Van der Poel wel duidelijk minder longproblemen. „Maar daar trek ik geen grote conclusies uit. Ik weet niet of dat komt omdat er eerder misschien sprake was van een infectie van buitenaf. Of dat er daarna immuniteit op het bedrijf is ontstaan. Of dat de boer extra maatregelen heeft getroffen en misschien nu beter op de varkens past." Eerst meer onderzoek, zegt hij.

MINDER STOFFIG

Het gebruik van Air Line-voer betekent in ieder geval dat het minder stoffig is in de stallen. Dat komt door het vet dat aan het procent en dat van stikstof met 30 procent. Dat betekent dat van deze mest ongeveer de dubbele hoeveelheid op het land kan worden uitgereden. Van der Poel realiseert zich dat dit voordeel alleen opgaat voor de varkensboer met eigen grond en niet als de mest bij een Groninger akkerbouwer wordt afgezet.

Minder voer en meer vlees. Als dat maar niet leidt tot een forse productieverhoging. Daar zit de varkenssector niet op te wachten. Het gevaar daarvan is reëel, erkennen de boer, de dierenarts en de voorlichter eensgezind. „Maar we moeten wel gaan voor het hoogste rendement op het eigen bedrijf."

Het allersterkste punt van het nieuwe voer vinden ze de positieve invloed van de mineralendruk. Van der Poel: „Als we het met z'n allen eens zouden zijn, kunnen we nu het mestprobleem voor een belangrijk deel uit de weg ruimen." Tiellemans: „Maatschappelijk gezien maakt dit voerconcept varkens houden weer meer verantwoord."

WIEBE DIJKSTRA

Mineralenkrimp door additieven

Mineralen zijn hot. Hoe minder mineralen in het voer, hoe minder mineralen in de mest. Voerfabrikanten liggen er wakker van. Sommige komen met nieuw voer, andere met een nieuwe productiewijze, weer andere gebruiken additieven die een lagere uitstoot van mineralen geven.

Zeolite Products in Arnhem brengt een additief ZeoFarm Feed op de markt die een stikstofreductie in de mest bereikt van 30 tot 35 procent. Ook zorgt het middel ervoor dat de uitstoot van fosfaat naar beneden gaat. Het is een 100 procent mineraal zeoliet. Het is goedgekeurd en erkend als additief voor het voeren aan runderen, varkens en pluimvee. Via krachtvoer, maar ook via de kuil.

Ook verbetert ZeoFarm Feed de gezondheid van de dieren. Het bindt micotoxinen en het zorgt voor aanmerkelijk drogere mest. Het vergroot de weerstand van de dieren en zorgt voor een efficiënter gebruik van het voer. Om die reden zitten voerfabrikanten niet echt op het middel te wachten, zegt Roland van Oers van Zeolite. Daardoor zijn het vooral individuele boeren die het product gebruiken.

Zeolite doet momenteel onderzoek naar de resultaten van het product samen met Wageningen UR. Niet alleen voor het gebruik in het voer, maar ook als toevoeging aan de mest. Het middel bindt stikstof en nitraat in de mest en absorbeert ammoniak. Beter dan luchtwassers, zegt Van Oers. Zijn idee is dat je de problemen bij de bron moet aanpakken, in dit geval het voer of de mest. „Met ZeoFarm Feed doe je dat en kun je dure investeringen voorkomen."

Air Line-voer lijkt op popcorn

Cehave Landbouwbelang noemt Air Line (2.0) een revolutionaire ontwikkeling op het gebied van varkensvoer. Door een hogere energiewaarde, als gevolg van toevoeging van dierlijk vet, hebben de varkens minder voer nodig en groeien ze sneller. Minder voer leidt tot minder mineralen in de mest: gemiddeld 60 procent minder fosfaat en 30 procent minder stikstof.

Air Line is luchtig en beter verteerbaar dan ander voer. Dat komt door het productieproces. Gewoon voer is een kwestie van malen, mengen en persen. Bij het nieuwe voer gaat het om malen, mengen en onder hoge druk koken. De lucht wordt weggezogen en extra ingrediënten in de luchtige ruimten van de korrel gebracht. „Het productieproces lijkt wel een beetje op dat van popcorn", zegt Henk Tiellemans van Cehave Landbouwbelang.

Het soortelijk gewicht van het voer is lichter dan van ander voer. De nieuwe voersoort is als gevolg van het productieproces beter verteerbaar, zegt het veevoerbedrijf. De varkens nemen het beter op en daardoor ontstaan minder schadelijke bacteriën in maag en darmen. Volgens Cehave Landbouwbelang leidt dat tot een 6 procent betere benutting van het voer.

Het voer heet Air Line vanwege de luchtige structuur. Het is de tweede generatie die de zuidelijke voercoöperatie in de handel brengt. Daarom ook de toevoeging 2.0. De toevoeging heeft ook een andere betekenis. Het voer moet leiden tot een voerconversie van twee kilo voer tegen één kilo groei. Met minder voer meer vlees. En een snellere groei van vijftig gram per dag extra.